

הלכות שנגזרות פָּרָק י

א. שֵׁשָׁה, מִצְוֹתַי שִׁיקְרִיבוּ קֶרֶבֶן עוֹלָה וַיּוֹרֵד; וְאֵלֹהֵי הֵן: הַמִּצְרָע, וְהַיּוֹלֵדֶת, וְהַנִּשְׁבָּע שְׁבוּעַת הַעֲדוּת בֵּין בְּזוּדוֹן בֵּין בְּשִׁגְגָה, וְהַנִּשְׁבָּע שְׁבוּעַת בִּטּוּי לְשִׁקָּר בְּשִׁגְגָה, וְהַטָּמֵא שְׁאָכַל קֹדֶשׁ בְּשִׁגְגָה, וְהַטָּמֵא שֶׁנִּכְנַס לַמִּקְדָּשׁ בְּשִׁגְגָה.

ב. קֶרֶבֶן הַיּוֹלֵדֶת אִם הָיְתָה עֲשִׂירָה מִבִּיאָה כָּבֶשׂ בֶּן שָׁנָתוֹ לְעוֹלָה, וּבֶן יוֹנָה אוֹ תוֹר לַחֲטָאֹת. וְאִם אֵין יָדָה מִשְׁגַּת הָרִי קֶרֶבְנָה יוֹרֵד, וּמִבִּיאָה שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה, אֶחָד עוֹלָה וְאֶחָד חֲטָאֹת; אִפְּלוּ הָיְתָה יָדָה מִשְׁגַּת לִשָּׁה, וְאִינָה מִשְׁגַּת לְנִסְכּוֹ מִבִּיאָה קֶרֶבֶן עֲנִי.

ג. הַמִּצְרָע כְּשִׁיטָה־ר מִבִּיא שְׁלוֹשׁ בַּהֲמוֹת, מִהֵן שְׁנֵי כְּבָשִׂים, אֶחָד עוֹלָה וְאֶחָד אֲשֶׁם, וְכִבְשָׁה לַחֲטָאֹת; אִם אֵין יָדוֹ מִשְׁגַּת מִבִּיא שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה, אֶחָד עוֹלָה וְאֶחָד חֲטָאֹת, וְכִבְשָׁה לְאֲשֶׁם.

ד. עַל שְׁבוּעַת הַעֲדוּת, וְעַל שְׁגִגַּת שְׁבוּעַת בִּטּוּי, וְעַל שְׁגִגַּת טָמֵאִת מִקְדָּשׁ וְטָמֵאִת קֹדֶשׁוֹ מִבִּיא כְּשִׁבָּה אוֹ שְׁעִירָה, כְּשֶׁאֵר הַחֲטָאוֹת הַקְּבוּעוֹת; וְאִם אֵין יָדוֹ מִשְׁגַּת מִבִּיא שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְנֵי יוֹנָה, אֶחָד עוֹלָה וְאֶחָד חֲטָאֹת; וְאִם אֵין יָדוֹ מִשְׁגַּת לְעוֹף מִבִּיא עֲשִׂירִית הָאִיפָה סֵלֶת, וְהִיא הַקְּרוּיָה מִנְחַת חוּטָא, שֶׁכֹּכֵר נִתְפָּרְשׁוּ מִעֲשִׂיָּה בְּהִלְכוֹת מַעֲשֵׂה הַקֶּרֶבְנוֹת.

ה. כָּל הַקֶּרֶבְנוֹת הָאֵלֹהִי מִפְּרָשִׁין בַּתּוֹרָה, וּמִפְּרָשׁ זֶה שְׁחִיב לְהַבִּיאֵן: חוּץ מִטָּמֵא שֶׁנִּכְנַס לַמִּקְדָּשׁ אוֹ אָכַל קֹדֶשׁ שֶׁכֶּךָ כְּתוּב שָׁם, "וְנִפְשׁ כִּי-תַחַטָּא, וְשָׁמַעָה קוֹל אֱלֹהִים . . . אוֹ נִפְשׁ, אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל-דָּבָר טָמֵא . . . אוֹ נִפְשׁ כִּי תִשָּׁבַע לְבִטָּא בְּשִׁפְתָּיִם . . . וְהָיָה כִּי-יֵאָשֶׁם, לְאַחַת מֵאֵלֹהִים . . ." (ויקרא ה, א-ה); וּמִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שֶׁזֶּה שְׁחִיב כָּאֵן קֶרֶבֶן לְטָמֵא בְּשִׁנְטָמָא וְנִכְנַס לַמִּקְדָּשׁ אוֹ אָכַל קֹדֶשׁ, וְהוּא לֹא יָדַע.

ו. אֵף עַל פִּי שֶׁהַדָּבָר מִפִּי הַקְּבִלָּה, הָרִי הוּא כְּמִפְּרָשׁ, שֶׁהָרִי בִּפְרוּשׁ חִיבָה תּוֹרָה כָּרַת לְטָמֵא שְׁאָכַל קֹדֶשׁ, וְלְטָמֵא שֶׁנִּכְנַס לַמִּקְדָּשׁ בְּאוֹכַל נֶאֱמָר "וְהַנִּפְשׁ אֲשֶׁר-תֹּאכַל בָּשָׂר, מִזִּבְחַת הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה', וְטָמֵאֲתוֹ, עָלָיו וְנִכְרַתָּה" (ויקרא ז, כ), וּבִנְכַס לַמִּקְדָּשׁ נֶאֱמָר "וְנִכְרַתָּה הַנִּפְשׁ הַהִיא מִתּוֹךְ הַקֵּהֶל: כִּי אֶת-מִקְדָּשׁ ה' טָמֵא" (במדבר יט, כ). וְכִיּוֹן שֶׁחִיבָה תּוֹרָה כָּרַת עַל טָמֵאִת מִקְדָּשׁ וּקְדָשׁוֹ, פֶּרֶשָׁה הַקֶּרֶבֶן שֶׁמִּבִּיאֵין עַל שְׁגִגָּתוֹ.

ז. כָּל קֶרֶבְנוֹת שֶׁהָאִשָּׁה חִיבָתָה, בַּעֲלָהּ מִבִּיא עַל יָדֶיהָ: אִם הָיָה עֲנִי, מִבִּיאָה קֶרֶבֶן עֲנִי; וְאִם הָיָה עָשִׁיר, מִקְרִיב עַל יָדָה קֶרֶבֶן עָשִׁיר. וּמִבִּיא אָדָם עַל יְדֵי בָנוֹ וְעַל יְדֵי בֶתוֹ וְעַל יְדֵי עַבְדּוֹ וְשִׁפְחָתוֹ קֶרֶבֶן עֲנִי, וּמֵאֲכִילָן בְּזִבְחִים.

ח. הַמֶּלֶךְ וְכוּהֵן מְשִׁיחַ מִבִּיאֵין קֶרֶבָנָם עַל שְׁבוּעַת הַעֲדוּת, אוֹ עַל שְׁבוּעַת בִּטּוּי, אוֹ עַל טָמֵאִת מִקְדָּשׁ וּקְדָשׁוֹ, כְּשֶׁאֵר הַהֲדִיוּטוֹת: שְׁלֹא חֵלֶק הַכְּתוּב קֶרֶבֶן מֶלֶךְ מִקְרָבֶן הַדִּיוּט מִקְרָבֶן כּוּהֵן מְשִׁיחַ, אֲלֹא בַּמִּצְוֹת שֶׁחִיבִין עַל שְׁגִגָּתוֹ חֲטָאֹת קְבוּעָה כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ; אֲבָל בְּקֶרֶבֶן עוֹלָה וַיּוֹרֵד, כֶּלֶן שׁוּוֹיִן.

ט. כִּכֹּר בִּאֲרָנוּ בְּהִלְכוֹת שְׁבוּעוֹת, אֵימָתִי יִהְיֶה חִיב עַל שְׁבוּעַת הַעֲדוּת וְעַל שְׁגִגַּת שְׁבוּעַת בִּטּוּי, וְאֵימָתִי יִהְיֶה פָטוּר עָלֶיהֶן, וְעַל אֵיזוֹ דֶּרֶךְ יִהְיֶה חִיב קֶרֶבְנוֹת הָרִבָּה כְּמִנְיֵן הַשְּׁבוּעוֹת, וְעַל אֵיזוֹ

דֶּרֶךְ לֹא יִהְיֶה חַיִּב אֲלֵא קֶרֶבֶן אֶחָד. וּבִהְלָפוֹת מַחֲסְרֵי כֶּפֶרָה, אֲבָאֵר בְּאִיזוֹ דֶּרֶךְ תִּתְחַיֵּב הַיּוֹלֵדֶת וְהַמְצַרֵּעַ קֶרֶבְנוֹת הַרְבֵּה, וּבְאִיזוֹ דֶּרֶךְ יִתְחַיֵּב כָּל אֶחָד מֵהֶן קֶרֶבֶן אֶחָד.

י. כָּל הַמְּבִיא קֶרֶבֶן עַל הַזֵּדוֹן כְּשֶׁגָּגָה אִם הָיָה אָנוּס, פֶּטוּר מִן הַקֶּרֶבֶן; וְאִין צָרִיךְ לוֹמַר שְׂאָר עֲבֻרוֹת שְׂאִינוּ חַיִּב חֲטָאת אֲלֵא עַל שִׁגְגָתָן שְׂאִם הָיָה אָנוּס, פֶּטוּר.

יא. מִי שֶׁהִפְרִישׁ מַעוֹת לְכַשְׁבָּה שְׁלַחֲטָאתוֹ, וְצָרֶךְ הָרִי זֶה מְבִיא שְׁעִירָה, וַיַּחֲלֵל אוֹתָם הַמַּעוֹת עַל הַשְּׁעִירָה, וַיִּהְנֶה בָּהֶן. וְכֵן אִם הִפְרִישׁ לְשְׁעִירָה, וְלָקַח כְּשָׁבָה יִהְנֶה בָּהֶן. הִפְרִישׁ מַעוֹת לְבַהֲמָה, וְהֶעֱנִי יָקַח שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה, וַיַּחֲלֵל עָלֵיהֶן אוֹתָן הַמַּעוֹת, וַיִּהְנֶה בָּהֶן. הִפְרִישׁ מַעוֹת לְבְנֵי יוֹנָה אוֹ לְתוֹרִים, וְהֶעֱנִי יָבִיא עֲשִׂירִית הָאִיפָה, וַיַּחֲלֵל עָלֶיהָ אוֹתָן הַמַּעוֹת, וַיִּהְנֶה בָּהֶן.

יב. וְכֵן אִם הָיָה עֲנִי, וְהִפְרִישׁ מַעוֹת לְעֲשִׂירִית הָאִיפָה, וְהֶעֱשִׂיר יוֹסִיף עָלֶיהֶן, וַיָּבִיא עוֹף; הִפְרִישׁ לְעוֹף, וְהֶעֱשִׂיר יוֹסִיף עָלֶיהֶן, וַיָּבִיא כְּשָׁבָה אוֹ שְׁעִירָה. אֲפֹלוּ הָיָה מוֹרִישׁוֹ גּוֹסֵס הָרִי זֶה עֲנִי, עַד שְׁיָמוּת מוֹרִישׁוֹ וַיִּירָשֶׁנּוּ.

יג. עֲשִׂיר שֶׁהִפְרִישׁ כְּשָׁבָה אוֹ שְׁעִירָה, וְנָפַל בָּהּ מוֹם אִם רָצָה, יָבִיא בְּדָמֶיהָ עוֹף; אֲבָל אִם הִפְרִישׁ עוֹף, וְנָפַסֵּל לֹא יָבִיא בְּדָמִיו עֲשִׂירִית הָאִיפָה, שְׂאִין לְעוֹף פְּדִיוֹן.

יד. הִפְרִישׁ עֲשִׂירִית הָאִיפָה, וְהֶעֱשִׂיר עַד שֶׁלֹּא קִדְּשָׁה בְּכָלִי הָרִי הִיא כָּכָל הַמִּנְחוֹת, וְתִפְדָּה וְתֹאכֵל; וּמִשְׁקַדְּשָׁה בְּכָלִי תַעֲבֹר צוּרְתָהּ, וְתִצָּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה.

טו. עֲשִׂיר שֶׁהִפְרִישׁ קֵן לְמִכָּר אוֹתָהּ, וְלָקַח בְּדָמֶיהָ כְּשָׁבָה אוֹ שְׁעִירָה, וְהֶעֱנִי יָבִיא קֵן זֶה, אִף עַל פִּי שֶׁהִיא קִדְּשָׁת דָּמִים שֶׁהִיא נִדְּחִית. וְלָמָּה לֹא נִדְּחִית: מִפְּנֵי שֶׁהִדְּחוּ מַעֲיָקָרוֹ, אִינוּ דְּחוּי; וְהָרִי נִרְאָה קֵן זֶה לוֹ עֲתָה. עֲנִי שֶׁהִקְרִיב קֶרֶבֶן עֲשִׂיר, יִצָּא; וְעֲשִׂיר שֶׁהִקְרִיב קֶרֶבֶן עֲנִי, לֹא יִצָּא.